

VRSTE ZUNANJIH IGRAL

Kaj so zunanja igrala ?

Otroci pri igri na prostem uporabljajo pripomočke in naprave, ki jim omogočajo plezanje, guganje, drsanje, vrtenje in druge oblike gibanja. Ti pripomočki služijo igri in zabavi, hkrati pa krepijo in izpopolnjujejo telesne zmogljivosti, občutek za ravnotežje in koordinacijo gibov. Ob tem je zelo pomembno privajanje otrok na hitrost, vrtenje, drsenje in podobna gibanja.

Zunanja igrala so, kot že ime pove, običajno postavljena na prostem in tam tudi fiksno pritrjena. Po konstrukciji so prilagojena namenu, intenzivni rabi in seveda tudi vplivom vremenskih nepravilnosti. Za izdelavo se pogosto uporabljata kovina in plastika, v največji meri pa so igrala lesena. Igrala so lahko po namenu, videzu, konstrukciji in vgrajenih materialih zelo različna, skupna lastnost, ki pa jo morajo imeti, pa je varnost.

Standardi in varnost igral

Kakor za veliko večino izdelkov, tudi za igrala obstojajo standardi. To so dokumenti, ki v neki državi ali skupnosti držav, urejajo, izenačujejo in poenotijo lastnosti proizvodov, storitev ali drugih aktivnosti. Osnovni namen standardov je, da se odpravijo trgovinske ovire, predvsem pa se želi na ta način vzpostaviti enotne kriterije za zagotavljanje prijaznosti do okolja še posebej pa za zdravje in varnost potrošnika.

Standardi za zunanja igrala obravnavajo predvsem slednje, to je varnost in zdravje potrošnika – otroka.

Da bi bile zahteve v zvezi z varnostjo čimbolj jasne in nedvoumne, standardi razvrščajo igrala v nekaj skupin in jih tudi ločeno obravnavajo.

Vrste zunanjih igral

A ENOSTAVNA IGRALA

To so igrala, ki so namenjena umirjeni igri in druženju, ob tem pa ne predstavljajo večje nevarnosti za otroka:

- figure živali,
- figure vozil (avtomobil, lokomotiva ...),
- mizice in klopi,
- nizke igralne hišice itd

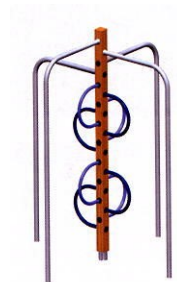
Lastnosti tovrstnih igral ureja standard *SIST EN 1176-1:2008 - Oprema otroških igrišč - 1. del: Splošne varnostne zahteve in preskusne metode*

B PLEZALA

Plezala so zahtevna igrala, kar dokazuje tudi statistika nezgod na tovrstnih igralih (glej prispevek Varnost – statistika). Najvišja točka plezala je lahko 3 m od tal, kar je precejšnja višina, še posebej tam, kjer igralo ni izdelano in postavljeno v skladu s zahtevami standarda. V grobem ločimo nekaj tipov plezal in sicer:

- lestve,
- klančine,
- plezalne vrvi,
- plezalni drogovi,
- plezalne stane,
- plezalne mreže,
- kombinirana plezala itd.

Izvedbo plezal in varnostne zahteve obravnava standard *SIST EN 1176-1:2008 - Oprema otroških igrišč - 1. del: Splošne varnostne zahteve in preskusne metode*

C VISEČE GUGALNICE

Igralo, ki se pojavlja v veliko izvedbah in variantah. Tudi viseča gugalnica sodi med zahtevnejša igrala, saj se uporabnik giblje relativno hitro in tudi precej visoko. Na tem igralu nastopa predvsem nevarnost padca ali pa nevarnost trka z otrokom ali predmetom v bližini. Standardi razvrščajo viseče gugalnice, glede na smer gibanja, v tri skupine:

- tip 1 guganje samo naprej in nazaj,
- tip 2 guganje naprej, nazaj in vstran,
- tip 3 guganje v vse smeri

Lastnosti tovrstnih igral obravnavata dva standarda in sicer:
SIST EN 1176-1:2008 - Oprema otroških igrišč - 1. del: Splošne varnostne zahteve in preskusne metode
SIST EN 1176-2:2008 - Oprema otroških igrišč - 2. del: Dodatne posebne varnostne zahteve in preskusne metode za gugalnice

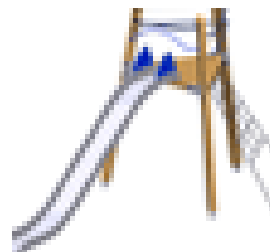

Č TOBOGANI

Tudi tobogan je igralo, kjer se uporabnik lahko giblje-drsi zelo hitro. Ukrepi za zagotavljanje varnosti obravnavajo predvsem možnost padca ob vzpenjanju ter pripravi na spust, druga vrsta nevarnosti pa je možnost zatikanja ob spustu (deli telesa, obleka, trakovi itd.), ali pa poškodbe ob zaključku spusta.

Ker se možnosti poškodb pri različnih izvedbah toboganov različne, jih standardi razvrščajo v več skupin:

- običajni tobogan,
- valoviti tobogan (drsne površine različnih naklonov,
- viseči tobogan (del tobogana je obešen)
- kombinirani tobogan (vstopni del je običajno del drugega igrala npr. stolp),
- spiralni ali zaviti tobogan (drsna površina spreminja smer),
- prostostoječi tobogan (ima lastni dostop),

- tunnelski tobogan (del drsne površine poteka skozi tunel) itd,
- Lastnosti toboganov obravnavata dva standarda in sicer:
SIST EN 1176-1:2008 - Oprema otroških igrišč - 1. del: Splošne varnostne zahteve in preskusne metode
SIST EN 1176-3:2008 - Oprema otroških igrišč - 3. del: Dodatne posebne varnostne zahteve in preskusne metode za tobogane

D ŽIČNICE (viseče vrvne proge)

Igralo, ki je omogoča gibanje uporabnika od startne do ciljne točke tako, da ta visi in drsi po „vodoravno“ napeti vrvi. Osnovni varnostni ukrepi določajo, da je maksimalna hitrost gibanja 7m/s, maksimalna višina padca pa je lahko 3 m.

Standardi, ki obravnavajo viseče vrvne proge so:

SIST EN 1176-1:2008 - Oprema otroških igrišč - 1. del: Splošne varnostne zahteve in preskusne metode

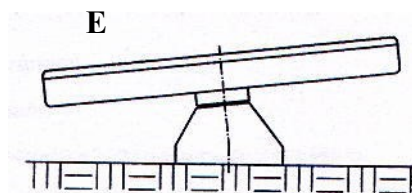
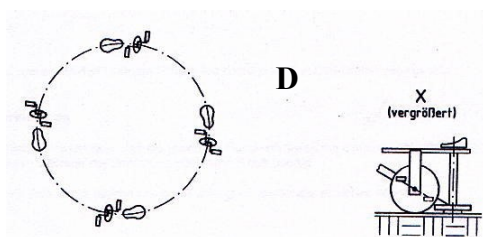
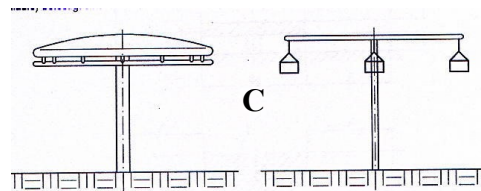
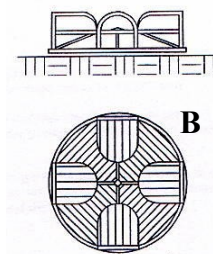
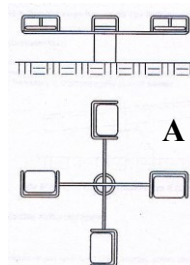
SIST EN 1176-4:2008 - Oprema otroških igrišč - 4. del: Dodatne posebne varnostne zahteve in preskusne metode za viseče vrvne proge

E VRTILJAKI

Vrtiljaki omogočajo krožno gibanje enega ali več uporabnikov hkrati. Osnovna nevarnost, ki se lahko pojavi na takem igralu je padec uporabnika zaradi centrifugalne sile ali pa udarec ob bližnje otroke ali predmete. Izvedb vrtiljakov in s tem povezanih nevarnosti je več in sicer ji standardi razvrščajo na:

- tip A Vrteči križ
- tip B Vrtiljak z vrtečim podom/ploščadjo
- tip C Vrteča goba
- tip D Vrtiljak na tirnicah
- tip E Vrteča plošča

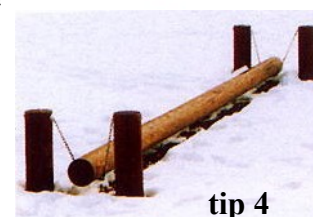
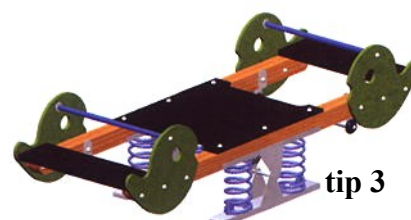
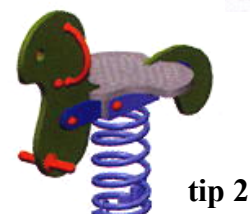
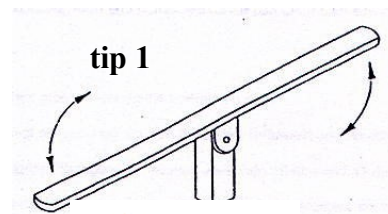
SIST EN 1176-1:2008 - Oprema otroških igrišč - 1. del: Splošne varnostne zahteve in preskusne metode

SIST EN 1176-5:2008 - Oprema otroških igrišč - 5. del: Dodatne posebne varnostne zahteve in preskusne metode za vrtiljake

F OPORNE GUGALNICE (gugala)

Oporne gugalnice so igrala, ki omogočajo relativno varno gibanje. Standardi delijo tovrstne gugalnice na nekaj tipov in sicer:

- tip 1 aksialna gugalnica (naprava se premika samo v vertikalni smeri),
- tip 2 (A,B) enotočkovna gugalnica (naprava z enotočkovnim nosilnim delom, običajno ena spiralna vzmet),
- tip 3 (A,B) večtočkovna gugalnica,
- tip 4 nihajna gugalnica (naprava se pomika samo naprej in nazaj)

Oporne gugalnice podrobneje obravnavata standarda:

SIST EN 1176-1:2008 - Oprema otroških igrišč - 1. del: Splošne varnostne zahteve in preskusne metode

SIST EN 1176-6:2008 - Oprema otroških igrišč - 6. del: Dodatne posebne varnostne zahteve in preskusne metode za gugala

G OSTALA IGRALA

Poleg naštetih osnovnih vrst igralske opreme obstoja še veliko igralske opreme, ki jih v opisane kategorije ne sodijo, vendar morajo prav tako izpolnjevati vse splošne zahteve standardov, predvsem v zvezi z varnostjo in zdravjem uporabnikov. K ostalim igralski opremi lahko prištevamo igrala in igralne površine kot npr. peskovniki, naravne klančine, vodne površine namenjene igri, skalnjaki itd.

Standarda, ki obravnavata naštetje in podobne naprave sta:

SIST EN 1176-1:2008 - Oprema otroških igrišč - 1. del: Splošne varnostne zahteve in preskusne metode

SIST EN 1176-7:2008 - Playground equipment - Part 7: Guidance on installation, inspection, maintenance and operation methods

H KOMBINIRANA IGRALA

Pogosto so posamična igrala združena v skupino igral medsebojno povezanih z mostički, podesti, prehodi, lestvami itd. Taka kombinirana igrala morajo ustrezati zahtevam standardov za posamezna igrala, hkrati pa mora zahtevam standarda ustrezati tudi celota.

Avtor:

Slavko Rudolf

dec 2009

Vir slikovnega gradiva:

MITOS, KOMPAN, KPL, standard SIST EN 1176-5, arhiv